

Safari!

i Karen Blixens fotspor

Som i et kjærlighetsbrev blottes Kenya seg. Blant støvete farger, i et grenseløst landskap, til rytmen av giraffer som skliir grasiøst mellom akasietrærne. Dette er et land som snakket til Karen Blixens hjerte. Og til mitt.

TEKST OG FOTO: VIBEKE MONTERO

Det skjer noe når du tar kvelden på safari. Idét du lukker øynene for å koble ut, tar resten av sansene over. Savannen dirrer fortsatt av liv under stjernehimlen. Hva er det elefantene ved vannhullet trompeterer til hverandre? Og var ikke det et løvebrøl? Så blir det stille. Så stille at du hører dine egne

herteslag. Kanskje var det akkurat sånn Karen Blixen lå og duvet mellom våken tilstand og drømmeland da hun kom på setningen «du vet at du virkelig lever når du bor blant løver».

Forut for sin tid

Det hun ikke visste var at hun beskrev en magnetisk tilstand som rommer selveste

reisedrømmen for mange den dag i dag. Afrika. Kenya. Safari. Ordene strutter av livskraft, på samme måte som Blixens verdenskjente memoarer 'Den afrikanske farm' som ble publisert i 1937. Her beskriver hun de atten årene hun tilbragte på kaffeplantasjonen ved foten av Ngong Hills, og sto dermed fram som en kvinne som våget å

være annerledes. I dagens Norge er sterke kvinner hverdagskost. Vi reiser, elsker, studerer og utvikler oss uavhengig av hva omverdenen mener. Det betyr ikke at pionérene skal tas for gitt.

Med Meryl Streep og Robert Redfords romantiske rolletolkninger festet på netthinne, føler vi oss forberedte på safarientyret. Går det en rød tråd gjennom koffertens innhold så er den definitivt khakifarget. Jeg har raidet klesbutikkene for praktiske og allikevel elegante kamuflasjefargede skjorte-kjoler, shorts og bukser. Hvite skjorter, check. Høye støvler, check. Smalt lærbelte i livet, check. Det er nesten til å le av, for det skal vise seg at alle vi møter på vår ferd har tenkt likedan. Safarimoten er uøddeleg.

Men før jeg setter foten på kenyansk jord må jeg innrømme én ting. Jeg klarer nemlig ikke å få safariscenen der Robert Redford vasker Meryl Streeps hår ut av hodet. Jeg er mer enn betatt av Denys Finch-Hatton. Han, som med en alfaløves kraft erobrer den danske baronessens hjerte med Serengeti som kulisse. At hun var gift med en annen og hadde syfilis hindret henne ikke i å bli elskerinnen hans. At han dyrket friheten mer enn noe annet, og til slutt skulle dø i et flykræs over landsbyen Voi kaster bare ekstra

machoglans over karakteren. Det er ikke vanskelig å forstå at disse to var en gave til Hollywood.

Tidskapsel

Første stopp er Nairobi. Eller 'Nairobberry' som hovedstaden kalles på folkemunne. Her er kriminalitet som veskenapping og kredittkortsvindel dagligdags, derfor er det ikke en turistfavoritt. Ved første øyekast ser byen merkelig moderne ut. Den afrikanske himmelen speiler seg i tusenvis av vinduer i ruvende kontorbygg. Parker, motorveier, kinoer og universiteter preger bybildet. Hvordan skal man klare å danne seg et bilde av at dette bare var en sump for hundre år siden? Da ble stedet brukt av masaiene som bragte kveget sitt hit for å drikke vann. 'Enkare Nyarobi' kalte de det, direkte oversatt 'stedet med kaldt vann'. Da Karen Blixen kom hit i 1914 bodde det sekstentusen mennesker her. I dag rommer byen tre millioner. Karen Blixen muséet ligger i den velstående forstaden Karen, som faktisk er oppkalt etter henne, og som er en del av det som var den opprinnelige kaffeplantasjen. Fortsatt står Meryl Streeps safaristøvler ved siden av sengen på soverommet. På gulvet ligger dyrekadaverne strødd. Et gepardskinn og et

løveskinn med ben, hale og hode intakt, men fratatt savannens verdighet. Har man lest 'Den afrikanske farm' eller sett 'Mitt Afrika', så kjenner man seg utvilsomt igjen. Utsikten over Ngong Hills, hagen som Blixen selv dyrket fram, grammofonen hun og Finch-Hatton hørte på. Tiden har stått stille her siden hun flyttet tilbake til Danmark i 1932.

Lang tur

Men vi har ikke kommet helt til Afrika for å se på tiden som har stått stille. Vi søker Blixenske safarimetaphorer: 'En safari får deg til å glemme alle problemer, og å føle deg som om du har drukket en halv flaske champagne – boblende over av hjertefølt takknemlighet for å leve'. Vi er klare for vår safari, eller vår lange tur, som ordet opprinnelig betyr på swahili. Men det finnes ingen snarveier til safariland. Da Karen Blixen bodde her, trengte man ikke nasjonalparkstatus for å verne om dyrelivet. Det gjør man idag, og nasjonalparkerne ligger, ikke overraskende, i god avstand fra byene. Vi flyr til kystbyen Mombasa, og må nesten holde oss fast når alle passasjerene plutselig hurter over til høyre vindusrad. Hvorfor? Fordi vi svever i fotograferingsavstand fra Mount Kilimanjaros spiss. En solid

bonus for oss som ikke har tenkt å klatre til topps! Tsavo East og Tsavo West er våre utvalgte safariaarenaer. Ikke nødvendigvis fordi de er de beste, men fordi de ligger i praktisk avstand fra kysten. Masai Mara lenger inn i landet har fortsatt rykte på seg for å ha størst antall dyr, men nettopp derfor er det også her du finner flest turister.

Rusa på natur

Mye kan sies om forventningene våre. Og mye faktastoff kan sikkert skrives om dyrene og deres naturlige habitat. Men fra det sekundet vi setter oss inn i safaribilen, nullstilles vi. Alt vi trodde vi visste fra tv-dokumentarer forsvinner. Dette er virkeligheten, og den er rett foran oss. I sjokkartet fryd gir vi hverandre en klem når vi får øye på den første elefanten. Fem meter unna, maks! Så spankulerer det en rakhalsset struts forbi. Vi ler, peker og er fra oss av lykke når strutsekona også dukker opp. Litt lenger fremme venter den vakreste giraffen vi noensinne har sett. Han drøvtygger saftige akasieknopper, og guiden supplerer med informasjon.

– En giraff spiser i femten til tjue timer hver dag. De klarer seg lenge med et par timer søvn i døgnet. Hvem hadde trodd at vi satt på kontoret og glante inn i en firkantet skjerm for bare tre dager siden? Vi - safaridronningene, korrekt antrukket og med blikket hvilende på et par byksende antiloper. Her er vi frie, ønsket velkommen av giraffene, løvene, zebraene og elefantene. Hvilepuls kan vi se langt etter. Adrenalinet stuper kråke i kroppen, og vi føler oss ytterst ydmyke over bekjentskapet med Tsavos dyr. Karen Blixens champagnemetafor vitner om at damen visste hva hun snakket om. Dette kan man uten tvil bli hekta på!

Snakk som regn

I god tid før det blir mørkt fraktes vi til Sarova Salt Lick Lodge. En rask dusj fjerner det røde støvlaget, og så er det på med safarikjolen. Khakifarget så klart. Den britiske koloniarven puster oss behagelig i nakken når vi bestiller en gin & tonic på barterrassen. Lodgen befinner seg på påler over et vannhull, og ingen Broadwayforestilling i verden kan overgå bøflene, elefantene, zebraene og vortevinene som kommer for å drikke. Vi slenger safarihattene på bordet, lener oss

godt tilbake i behagelige stoler og gjør et par tamme forsøk på å oppsummere dagens opplevelser. Men det er til ingen nytte. Sansene er så overstimulerte at det eneste av verdi vi klarer å formidle er fornøyde sukk og et litt malplassert 'herregud, så utrolig'. Hadde vi bare hatt Karen Blixen ved vårt bord. Hun som elsket å fortelle historier, og som leste Afrika med en inderlig kjærlighet. De innfødte (som hun kalte dem fordi ingen syntes det var nedverdiggende), ba henne snakke som regn når de ville at hun skulle fortelle historier. Regn er det mest dyrebare en afrikaner kan tenke seg, så det var deres måte å fortelle henne hvor stor pris de satte på fortellingene. Hadde vi hatt Karen Blixen ved vårt bord, skulle vi også bedt henne snakke som regn. Aller helst om Denys Finch-Hatton, mannen i hennes liv. •

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Faktaboks Karen Blixen

Karen Blixen ble født i Danmark i 1885. Hun var 28 år gammel da hun bestemte seg for å flytte til Kenya i 1914 med forloveden (og tremenningen sin) Baron Bror von Blixen. De slo seg ned ved Ngong Hills ti kilometer sørvest for hovedstaden. Men det ble ikke et lykkelig ekteskap. Allerede i løpet av det første året av ekteskapet var Bror utro, og Karen pådro seg følgelig syfilis. I 1921 separerte de seg, og skilsmisse fulgte i 1925.

Mens Bror søkte eventyr på safariekspedisjoner, styrte Karen gården og kaffeplantasjen. Her vant hun lokalbefolkningens gunst, blant annet ved å starte en skole for barna til de som jobbet på gården. Stammefolk fra fjern og nær trodde dessuten hun var lege på grunn av de mange forbindingene hun la og sykdommene hun kurerter.

Denys Finch Hatton var en storviltjeger og en eventyrer, og kom først inn i Karen Blixens liv som en felles venn av ekteparet. Karen og Denys ble etterhvert gode venner, og delte interesser som klassisk musikk, god vin og fortellerkunst. Etter at Karen og Bror separerte seg utviklet vennskapet seg til et kjærlighetsforhold. Det var lykkelige år, og Karens sorg var total da Denys omkom i en flystyrt ved landsbyen Voi i 1931. Få måneder senere pakket hun eiendelene sine og flyttet tilbake til barndomshjemmet i Danmark. Hun reiste aldri tilbake til Afrika.

Etter returen til Danmark begynte hun å skrive for alvor, ofte under pseudonymet Isak Dinesen. I 1937 kom 'Den afrikanske farm' ut, og 1962 døde Karen Blixen av ernæringssvikt. I 1985, hundre år etter at hun ble født, kunne kinopublikum verden over glede seg over filmen 'Mitt Afrika' med Meryl Streep i rollen som Karen, og Robert Redford i rollen som Denys.

På Funzi Island sør for Mombasa møter vi denne jenta og skoleklassen hennes.

Kystperle. Tre mil sør for Mombasa ligger vakre Diani Beach. Her er det vannaerobic på hotellet Diani Reef Beach Resort & Spa.

Safaristil. Khakifargede plagg og safarihatt MÅ med!

Afrikapalett. Omringet av Afrikas farger er det ikke alltid like lett å få øye på de kamuflasjefargede dyrene.

Tyske Lilian er på safariferie med familien.

Klisjévakkert! Det kenyanske landskapet inviterer fortsatt til eventyr. Akkurat som da Karen Blixen bodde her.

Kaffekultur. Kenyansk kaffe er verdensberømt.

Taita Hills Lodge er preget av gammel-dags sjarm og moderne komfort.

THE BIG FIVE

Løve, elefant, bøffel, leopard og neshorn utgjør de sagnomsuste 'big five' som alle safarireisende drømmer om. Uttrykket oppsto som et samlebegrep blant hvite storviljegere som rangerte disse fem dyrene som de farligste å skyte til fots. I dag er løve, elefant, leopard og neshorn utryddingstruet, mens bøffelbestanden fortsatt er stor. Visste du at det finnes færre enn 4000 neshorn igjen i Afrika?

Tatt innpå. Taita Hills Lodge er bygd opp rundt et vannhull. Her dundrer elefantene få meter under deg til alle døgnets tider.

FAKTA

Valuta 100 kenyanske shilling = 6 norske kroner

Språk Swahili og engelsk

Tidsforskjell To timer om vinteren, en time om sommeren.

Pass Sørg for at passet ditt er gyldig i minst seks måneder etter hjemreise, og at du har en ledig side til visumet.

Visum Norske statsborgere får kjøpt visum ved ankomst til Nairobi. Det koster 50 dollar per person, og må betales kontant.

Vaksinasjon Trippelvaksine mot difteri, kikhoste og tetanus. Polio. Hepatitt A. Vær oppmerksom på at det finnes malariamygg på i Kenya, med unntak av i Nairobi. Vi anbefaler malaronetabletter i kombinasjon med myggstift som inneholder DEET.

REISE DIT

Vi fløy via Amsterdam til Nairobi og videre til Mombasa med KLM og Air Africa. Flyreisen fra Amsterdam til Nairobi tar omtrent åtte timer.

Star Tour – arrangerer flere typer safarier i Kenya. Du kan for eksempel kombinere én ukes Temareise med én uke ved Mombasakysten. Pris fra 22.650 kroner per person. Eller du kan ha base på kysten i to uker, og arrangere utflukter med Star Tour derfra. Pris fra 13.250 kroner per person – utflukter kommer i tillegg. Star Tour arrangerer også en unik safari til fots! www.startour.no

Solia – arrangerer blant annet en femten dager 'Karen Blixen safari'. Pris fra 23.000 kroner per person. www.solia.no

Paradisreiser – arrangerer safari i luksusklassen. Blant annet til lekke Karen Blixen Camp i Masai Mara. www.paradisreiser.no

Basecamp Explorer – arrangerer safarier i Masai Mara basert på en bærekraftig tilnærming til turisme. En spennende opplevelse de mest eventyrlystne! www.basecampexplorer.com

Magellan – arrangerer mange ulike typer safariopplegg i både Kenya og andre afrikanske land. www.magellan.no

Gategutt. I Mombasa treffer du det ekte Afrika ansikt til ansikt.

Luksus. En safari er ikke lenger forbundet med blodslit, men med gode avslapningsmuligheter ved poolen.

Venninnetur. Charli og Jill nyter lunsj med savanneutsikt på Voi Lodge.

'Alle' har med seg lange linser og nyinnkjøpte kikkerter. 'Men glem ikke å heve blikket og nyte inntrykkene med bare øyet også!' tipser Elisabeth fra Norge.

Kristin Gloterøy fra Oslo har safaristilen inne

Hummer og safari. Tamarind restaurant i Mombasa byr på middagsseilas i en ekte Dhow. Kristin og Jonas fra Oslo har sansen for hummer i solnedgang.

Naturlig. Vi føler oss nærmere naturen, og kan nesten ikke tro hvor nært inntil dyrene vi kommer! forteller det italienske ekteparet.

Hjemmelagd. Gamle bildekk forvandles til masai-sandaler.